

Tarihi Kulluk Sözleşmesi 8

– Bayram KAYA · 29 Haziran 2017

Jurassic park kabili Arap arabeski içinde, efendinin suç işleyip, suça karşı köle azat etmesi savı vardır. Bu sav içinde çıkılmaz bir sarmaldır. Böyle iken bize güzel ahlak; köleliği kaldıran ahlak diye illüzyon ettiler. Hâlbuki köle azadı övülen bir şeyse; köle azat emek için suç işlememiz gerekecekti. Oysa köle edininip kullanmak gibi suç işleyip köle azat etmek te, daha vahim bir suçtu.

Burada övülen ne? Köle azat etmek. Pekiyi köleyi haydi deyince azat ediyor muydunuz? Kem, küm. Pekiyi nasıl azat ediyordunuz. Seyit veya sahip olarak siz, bir suç bir kabahat işlediğiniz de, günaha bedel oluşla köle azat ediyorsunuz. Bu yol köle azat etmek istemeyenleri suç işlemekten caydırabilir deneceği gibi bol bol köle bırakmanın nafile sevabını kazanmak isteyenlere de cinayet işletip köle azat etmeyi meşru ederdi. Nafile ibadet yapmaktan sizi kim alıkoyabilirdi ki?

Nereden baksanız bakın bu, işlenen suça kefaretle köle bağışlar olan düşünce kof ve yanıştır. Köle azadı işine gelmeyen efendinin suç işlemekten men olması demek köleyi köle olarak sahibinin elinde tutmaya devam etmesinin meşru olması demektir!

Bu mantık; köleliği toplumsal işleyişin referansına dayanak yapmakla aykırı bulan tarih bilinci değildi. Bir insanlık bilinci de olmayıp; aksine olmaması gereken statükoyu kem küm diyerek referans almaktı. Alınan bu ön yargılı referansa göre istidlaller (yargı düşüncelerini) çıkararak bir düşüncesidir. Bu belirsiz oluşla siz köleye mi karşısınız? Köle ligi mi savunuyorsunuz? Anlamak ta olası değil! Bu yolla köle azadı övülüyorsa köle sahibi efendi de bol köle azat edip sevaba girmek için çokça suç işlemesi lazım.

Efendisinin bir köleyi efendinin kabahatine karşılık tutup özgür bırakma savı; kölelerden yana gibi, kölenin özgürlüğünden yana gibi oluşuyla savlamak; kökten yanıştır. Üstelik te köleliğe karşı oluş bizim kültürde var diye bu söylemi göklere çıkarmak hepten abes ve gerçeğin üzerini örtüp, insanlık tarihi bilincinden kölelik tarihi bilincinden yoksun kalmaktır.

Sanki bir Roma İmparatoru ya da bir Kayserden her hangi biri: iyi bir muştı aldığı da veya tahta ilk çıktığında; ya da doğum gününde; bereketli günde; kötü günde; yeni köleler edindiği zafer karşısında azat ettiği kölelerle kölelik oradan kalkardı.

Yine böylesi köleliğin ortada kalkması için diğer sahipler için öyle çok sudan nedenler vardı ki. Görülen rüyaya binaen; ya da mutlu bir evliliğinde binaen; bir başka kralı ağırlama şerefine atıfla; hiç köle azat etmiyorlardı da; köleler sadece kala kala Arap'tan köle tüccarlarının kabahat veya cinayet işlemeleri yolu ile merhamet lütfuna mı kalmıştı? Da sahibinin kölesini bir cinayetine kefaret olarak verilmeleri Sami Arapların köle özgürlüğü ne çok değer vermeleri idi! Yersen diyeceğim ama afiyetle yenmişti.

Köle azat etmeyi işlenecek bir kabahate ya da suça karşı kefarete oluşla övmek; feodaliteye geçen sistem direnci karşısında utanç ve barbarlık düzeyinde kalmamaktır. Utanç ve barbarlığı hisseden özne hem utanıyor hem köleyi de kaybetmeden elde tutmak için hikâyeye uydurmağa bir kılıftır. Böyle olsa bile sahip dediğimiz seyit efendiler kaç kabahatlerinin kaçında köle azat etmiştir ki? Hem seyit kalacaksın, hem köle azat etmek için suç işleme yolu arayacaksın. Bu efendinin kendisini inkârı olur.

Bu mantık diğer taraftan suça teşvik mantığıdır. Eğer sistem köle azadından yanaysa köle azat etmek için suç işlemelisin; suç işlemek için de köle azat etmelisin; kabili bir kısır döngü ortaya koyar ki bu ne insanidir ne de vicdanidir. Bu köleliği elde tutmak istemekten başka bir şey değildir.

Bu tarz laf ola beri gele kabili makul edişler kendi üzerine kendi etkimedir. Köleci sistemin kendi sahipliğinden ve kişileri sahiplikten yoksun kılmasından ötürü ortaya koyduğu bozguncu yansıma vardı. Ve kendisinin mülk edinme tasallutu ile edinilmiş mülkü elinde tutmak için kan dökücü oluşu vardı. Kan döker oluşu köleliğe gösterip, kölenin yoksul kaderine razı olmasını söylemesidir. Bu tür kadere razı oluş kendi üzerine kendi etkimedir.

Köleye ölümcül vebayı (sahipliği) gösterip; kulları sıtmaya (yoksulluğa) razı eden hastalıkla oluşun (zengin ve fakir oluşun) veba ile sıtma olmaya razı lığıydı. Enfeksiyonlu oluşun kendi üzerine kendi etkimesiydi. Mal sahibi El'ler (efendi seyitler) kan dökücü olmakla kendi mal sahibi olmalarının izahını söylemektir.

Yoksul oluşta kendi üzerine kendi yansımaydı. Yoksul da efendi gibi mal mülk ve köle sahibi olup; sefa sürmek istemekle tagutluk yapması yoksulun kendi üzerine kendi etkisiydi. Köle bu etkiyle davranır oluyordu. Tagut olma isteği karşı tarafın malını, mülkünü ele geçirmesi içinde soygun ve kan dökmeler şeklinde de oluyordu.

Bu nedenle El sahipliği ve El takdiri doğrudan zengin ve fakir üzerine çift taraflı bir kan dökücü tutum olmakla yansıyordu. Bu hakikat deneyimi "yeryüzünde bozgunculuk çıkarıp kan dökcek olanı mı? Diye söylüyordu. Bu sözün söylendiği tartışmanın olduğu tartışma kurulu El mana anlayışının ihsasından epey sonraki süreçle hikâyeye edilmiştir. Yaşanılmış olana göre cevabı oluşturan bir söylemdir.

Biz bir coğrafya alanı içinde olmakla İsa, Musa anlatımlı genel söylemlilerle; dini anlayış içinde bakabiliriz. Bu tutum sosyal öğretile bir kişinin tasarrufudur. Kişinin kendi içinde olduğu, kendisine özgü koşulları içindeki bu tasarrufu, doğrudur da. Bunlar olup bitenler karşısındaki süreçler içindeki işin hikâyeye kısmıdır.

Ama bir kişi tasarrufu olmayan toplum sal süreç; İsa, Musa olayına kişi tasarruflu gözle bakmaz. Bu izan da toplum sal öğretile, tarih bilinçli, kişinin tasarrufudur. Toplum sürece hikâyeye gözüyle değil; her olgu ve

olayların mutlak bir geri bağlanımı olması gereken tarih diye bakar. Toplum sal bakış sürece yer zaman koşullu bakar. Özne nesnel olgu ve olaylarına bağıntı yasalar oluşuyla bakar. Sürece geri bağlanım yasalarının, kesikli süreklilik dinamikliği içinde bakar. Bu süreci doğrultma ve anlama eylemidir.

Toplumlar, süreç içindeki olup bitenlere hikâye gözü ile değil de; özne nesnel nedenli bağlarla bakar. Süreci somut öznel nesnel nedenlerle belirtirler. İbrahim ile Nemrut'un El sahipliği içinde olan kendi kavgaları ne kadar doğru ise; bu gerçeğe karşın ateşe atılan İbrahim'in yanmaması hikâyesi de sizleri o kadar illüzyon edecekle öğretilmiş çaresizliğin içine götürececek olan bir hikâyedir.